

70 NĂM TÁC PHẨM “SỬA ĐỔI LỐI LÀM VIỆC”

TÂM NHÌN CHIẾN LƯỢC CỦA NGƯỜI SUỐT ĐỜI VÌ NƯỚC, VÌ DÂN

NGUYỄN ĐÌNH HƯƠNG (*)

LTS: Nhân kỷ niệm 70 năm tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh cùng với việc toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đang triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII), ông Nguyễn Đình Hương, nguyên Ủy viên Trung ương Đảng (khóa VI, VII), nguyên Phó trưởng ban Tổ chức Trung ương gửi cho Nguyệt san *Sự kiện và Nhân chứng* những kỷ niệm và suy nghĩ của mình khi đọc tác phẩm quan trọng này. Trân trọng giới thiệu cùng bạn đọc.

TÂM NHÌN XA TRÔNG RỘNG, LỜI TIỀN TRI CHÍNH XÁC

Tháng 10-1947, khi Chủ tịch Hồ Chí Minh viết tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” thì tôi còn là chiến sĩ quân giới Mặt trận Bình Trị Thiên. Đầu năm 1948, cuốn sách dày 100 trang, khổ 13x19cm phát hành thì tôi cũng chưa được đọc. Lúc đó tôi mới 18 tuổi, chỉ nghe cấp trên nói rằng một đồng chí lãnh đạo của Đảng ký tên là X.Y.Z viết một tác phẩm trở thành cẩm nang về tu dưỡng đạo đức cách mạng cho mỗi cán bộ, đảng viên. Sau này tôi mới biết bút danh X.Y.Z là của Bác Hồ.

Mùa thu năm 1950, trong khi bộ đội, dân công đang hành quân lên Cao Bằng mở Chiến dịch Lê Hồng Phong 2 (Chiến dịch Biên Giới) thì tại Thái Nguyên, Tòa án Quân sự Tối cao mở phiên tòa đặc biệt và tuyên án tử hình Trần Dự Châu, nguyên Cục trưởng Cục Quân nhu vì tội tham nhũng. Trần Dự Châu gửi đơn lên Chủ tịch nước xin ân giảm. Có chuyên kẻ rằng, ngày làm việc với đồng chí Trần Đăng Ninh, Tổng cục trưởng Tổng cục Cung cấp để xét đơn của tử tù, Bác chỉ cho đồng chí Ninh thấy một cây

Tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” của Chủ tịch Hồ Chí Minh do NXB Trẻ xuất bản.

xoan đang héo lá, úa ngon và hỏi lý do tại sao cây xoan sắp chết.

- Dạ thưa Bác, vì thân cây đã bị sâu đục một lỗ rất to, hết nhựa...

- Thế theo chủ, muốn cứu cây ta phải làm gì?

- Thưa Bác, phải bắt, giết hết những con sâu đó đi.

Bác gật đầu: “Chú nói đúng. Với loài sâu một đực khoét nhân dân cũng thế, nếu phải giết đi một con sâu mà cứu được cả rừng cây thì việc đó là cần thiết, hơn nữa còn là việc nhân đạo”.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã bác đơn xin ân giảm của Trần Dự Châu. Ở Bác, lời nói và việc làm luôn song hành cùng với nhau.

Năm 1956, từ Liên hiệp Công đoàn tỉnh Nghệ An, tôi được điều ra Ban Tổ chức Trung ương. Từ đó, tôi mới có

điều kiện đọc và nghiên cứu kỹ tác phẩm của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Chỉ riêng “Sửa đổi lối làm việc”, chúng ta đã thấy được tầm nhìn xa trông rộng, những tiên tri vô cùng chính xác của Bác Hồ. Địa điểm Bác viết là ở đồi Khuê Tý thuộc xã Diêm Mặc, huyện Định Hóa, tỉnh Thái Nguyên, nơi Bác dừng chân từ ngày 20-5-1947. Thời điểm Bác viết là khi Đảng ta mới cầm quyền được hai năm. Cùng thời điểm đó, nhân dân cả nước đang tiến hành cuộc trường kỳ kháng chiến, đương đầu và đập tan cuộc tấn công lên Việt Bắc của thực dân Pháp với âm mưu tiêu diệt đầu não cách mạng. Tại sao trong tình thế cam go như vậy, vừa lãnh đạo toàn Đảng, toàn dân, toàn quân đánh bại kẻ thù, chiến thắng “giặc đói, giặc dốt”, Bác vẫn dành thời gian để viết “Sửa đổi lối làm việc”? Bởi vì trong hai năm đó, Bác Hồ đã phát hiện một số căn bệnh của một đảng cầm quyền mà nếu không kịp thời ngăn chặn sẽ gây tổn hại lớn cho Đảng.

Đó là tầm nhìn chiến lược của người suốt đời vì dân, vì nước.

SỬA ĐỔI LỐI LÀM VIỆC THỰC CHẤT LÀ SỬA ĐỔI MỐI QUAN HỆ VỚI NHÂN DÂN

Tác phẩm “Sửa đổi lối làm việc” gồm có 6 phần chính: Phê bình và sửa chữa; Mấy điều kinh nghiệm; Tư cách và đạo đức cách mạng; Văn đê cán bộ; Cách lãnh đạo; Chống thói ba hoa. Đọc kỹ cuốn sách, chúng ta sẽ thấy mỗi trang, mỗi dòng, mỗi chữ của Người là nỗi lo về sự suy thoái do quyền lực gây ra ở hàng ngũ những người lãnh đạo. Nỗi lo ấy càng được xác nhận bởi thực tế tha hóa, bởi các hiện tượng tham nhũng của một số cán bộ gân дâу.

Chủ tịch Hồ Chí Minh đã tiên lượng

CỦA CHỦ TỊCH HỒ CHÍ MINH (10-1947 / 10-2017)

và đánh giá một cách cụ thể tất cả các thói hư tật xấu cũng như ưu điểm tích cực của người cán bộ. Bác hiểu thấu các đặc điểm của người cán bộ, đảng viên để từ đó tổ chức đời sống chính trị. Trong "Sửa đổi lối làm việc", Người chỉ ra các bệnh như: *Bệnh tham lam, bệnh lười biếng, bệnh kiêu ngạo, bệnh hiếu danh, thiếu kỷ luật, óc hẹp hòi, óc địa phương, óc lãnh tụ...* Đó là vì Người luôn lo lắng về nguy cơ các thói xấu sẽ xâm phạm đến quyền lợi của nhân dân. Người viết tác phẩm với hai mục đích: Thứ nhất là trang bị vũ khí tư tưởng cho cán bộ, đảng viên để họ tiến hành thành công các chủ trương của Đảng và đường lối cách mạng. Thứ hai là bảo vệ nhân dân và đây mới là mục tiêu quan trọng nhất. Bởi vì, "Chính phủ và Đảng chỉ mưu giải phóng cho nhân dân, vì thế, bất kỳ việc gì cũng vì lợi ích của nhân dân mà làm và chịu trách nhiệm trước nhân dân".

Trong tác phẩm, Bác Hồ tập trung nói về tu dưỡng đạo đức cách mạng của người cán bộ. Tư cách của đảng viên chân chính là: "Đảng không phải là một tổ chức để làm quan phát tài. Nó phải làm tròn nhiệm vụ giải phóng dân tộc, làm cho Tổ quốc giàu mạnh, đồng bào sung sướng". Đảng và Chính phủ là phương tiện phục vụ nhân dân, vì thế, sửa đổi lối làm việc là sửa đổi tinh thần cơ bản của người cán bộ,

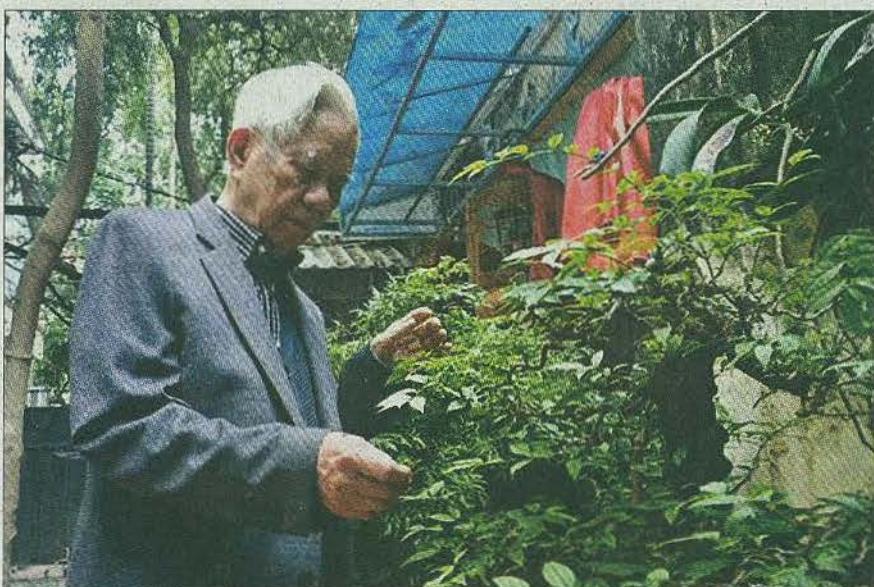
đảng viên khi đảm nhận trách nhiệm hướng dẫn và lãnh đạo một dân tộc. Thực chất, sửa đổi lối làm việc là sửa đổi lề lối quan hệ với nhân dân.

Xuyên suốt tác phẩm, Bác Hồ luôn nói đến một nguyên tắc là cần phải gần dân, cần phải vì dân và cần phải thương dân. Muốn gần dân, vì dân thì phải có công cụ, phải có các cách thức. "Sửa đổi lối làm việc" là một cách thức để tìm lại sức mạnh chính trị của người cán bộ, đảng viên. Cách thức ấy chính là tu dưỡng đạo đức. Chúng ta thấy rằng, những phẩm chất mà Người đưa ra như Nhân, Nghĩa, Trí, Dũng là các tiêu chuẩn, là sự đòi hỏi rất cao và khắt khe về tư cách, đạo đức của người cán bộ. Những phẩm chất ấy không hề xa lạ với nhân dân mà đã được hình thành bởi nền văn hóa của xã hội Việt Nam, xã hội châu Á cũng như mọi xã hội khác. Xã hội càng dân chủ thì người lãnh đạo càng cần phải thuyết phục con người bằng tư cách, đạo đức, có thể mới tao được những tình cảm ổn định và các hiệu quả chính trị bền vững.

Chúng ta biết rằng, trong việc xây dựng nhà nước pháp quyền luôn phải có những biện pháp hạn chế và kiểm soát quyền lực. Bác Hồ từ sớm đã có ý thức về vấn đề quyền lực nhà nước. Người hiểu giá trị của quyền lực trong những năm đầu cầm quyền. Người quan sát và dự đoán được các hậu quả của việc lạm

dụng quyền lực. Có thể coi việc tu dưỡng đạo đức thông qua "Sửa đổi lối làm việc" cũng là một đóng góp của Người vào kho tàng các biện pháp để kiểm soát việc thao túng quyền lực. Lúc nào, ở đâu và vào thời đại nào, con người cũng cần rèn luyện đạo đức để không lạm dụng quyền lực. Tuy nhiên, như thế chưa đủ, bởi vì không thể nào lý tưởng hóa con người để kiểm soát bằng đạo đức. Vì thế, song song với việc học tập tư tưởng và đạo đức Bác Hồ trong việc sử dụng các quyền lực công cộng, xã hội ta phải xây dựng các thể chế kiểm soát quyền lực, loại bỏ không thương tiếc những cán bộ, đảng viên thoái hóa, biến chất, hại nước, hại dân. Công việc khó khăn, gian khổ này Đảng, Bác Hồ đã làm và đang tiếp tục làm. Đảng ta đã từng ngưng kết nạp đảng viên mới để củng cố lại tổ chức. Những năm 1971-1972, chúng ta đã thanh lọc, đưa ra khỏi Đảng gần 8.000 đảng viên. Sau ngày giải phóng miền Nam, nhiều cán bộ, đảng viên, kể cả cán bộ cao cấp bị kỷ luật, có người bị xử tử vì liên quan đến những vụ việc tiêu cực trong việc đưa người vượt biên. Liên quan đến các vụ án lớn như vụ Thùy cung Thăng Long, vụ Lã Thị Kim Oanh, hay mới nhất là vụ Trịnh Xuân Thanh, đã có những cán bộ cao cấp như Phó thủ tướng, Bộ trưởng... bị kỷ luật, mất chức. Từ vụ án Trần Dụ Châu đến nay, cuộc đấu tranh chống tiêu cực trong Đảng là liên tục, không ngừng nghỉ.

Suốt 55 năm công tác ở Ban Tổ chức Trung ương, chúng kiến sự suy thoái về đạo đức và lối sống của một bộ phận không nhỏ cán bộ và đảng viên, tôi ngày càng thấm thía ý nghĩa và tầm quan trọng của tác phẩm "Sửa đổi lối làm việc" của Chủ tịch Hồ Chí Minh. Toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta đang triển khai thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XII) "Về tăng cường xây dựng, chỉnh đốn Đảng; ngăn chặn, đẩy lùi sự suy thoái về tư tưởng chính trị, đạo đức, lối sống, những biểu hiện "tự diễn biến", "tự chuyển hóa" trong nội bộ" chính là để thực hiện lời dặn của Bác Hồ trong tác phẩm gói đầu giường của mỗi cán bộ, đảng viên và trong "Di chúc" thiêng liêng của Người.

Ông Nguyễn Đình Hương.

Ảnh do tác giả cung cấp

(*) Nguyên Phó trưởng ban
Tổ chức Trung ương